

Erfaringsopsamling SOSU H

Sundhed, omsorg og pædagogik

Udarbejdet af Marie Nissen

Oktober 2024

Indhold

• 1.0 Indledning.....	2
• 1.1 Præsentation af leverandør og rammeaftale	3
Fase 1.....	3
Fase 2.....	3
• 1.2 Besvarelse af årets temaspørgsmål	4
• Ift. udvikling	4
• Ift. helhedsorienterede indsatser	5
• Ift. motivation	6
• Temaspørgsmål til rammeaftalen Brobygning til uddannelse	7
• 2.0 Case Vibeke	8
• 3.0 Case Sandra	9
• 4.0 Case Clara.....	11
• 5.0 Generelle konstateringer.....	12
Fase 1.....	12
Fase 2.....	12
• 6.0 anbefalinger fra leverandører på basis af årets erfaringsopsamling.....	13

1.0 Indledning

SOSU H har været leverandør på brobygning til uddannelse på hovedindgangen sundhed, omsorg og pædagogik siden september 2014. I seneste rammeaftale pr. 10. maj 2021 er kravet om en erfaringsopsamling tilføjet. De fire spørgsmål fremsendt af KJU Udbud og Leverandør, Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen danner rammen for årets erfaringsopsamling:

1. Ift. udvikling

- Hvad er det vigtigste i arbejdet med jeres målgruppe(r) ift. at skabe udvikling i borgers livssituation?

2. Ift. helhedsorienterede indsatser

- Hvilke to-tre konkrete værktøjer/redskaber anvender I, for at borgeren oplever en velfungerende, helhedsorienteret indsats?

3. Ift. motivation

- Hvilke to-tre tilgange vurderer I, sikrer bedst motivation hos borgeren?

4. Temaspørgsmål til rammeaftalen Brobygning til uddannelse

- Hvordan arbejder I med metodeudvikling ift. vejledning og tiltrækning af flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse (EUD og professionsbacheloruddannelser)?

For at besvare ovenstående spørgsmål, er erfaringer for 2023 indhentet på følgende vis: Der er indsamlet individuelle besvarelser og refleksioner fra mentorerne ansat i projektet. Erfaringerne er efterfølgende blevet kondenseret. Der er udarbejdet tre cases på baggrund af flere individuelle forløb i 2023. Alle cases er anonymiserede og er en sammenfatning af flere individuelle forløb kondenseret i én case hvor der har været generelle tendenser der ønskedes fremhævet. En case er

udarbejdet på baggrund af en interview. SOSU H afgiver en samlet erfaringsopsamling for rammeaftalens fase 1 og fase 2 forløb. Det vil fremgå af erfaringsopsamlingen hvornår der er tale om tværgående erfaringer og erfaringer for enten fase 1 eller 2.

1.1 Præsentation af leverandør og rammeaftale

SOSU H er en statslig selvejende institution under Børne- og Undervisningsministeriet, og udbyder erhvervsuddannelser under indgangen omsorg, sundhed og pædagogik

Fase 1

Fase 1 af brobygning til uddannelse er et tilbud til aktivitets- og uddannelsesparate unge mellem 18 og 29 år i Københavns kommune. Her arbejdes målrettet med afklaring, motivering og opkvalificering. Forløbet er et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb efter Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB), LOV nr. 548 af 07/05/2019, Kapitel 14 §91.

Vi arbejder bl.a. med at: udarbejde eller opdatere CV på Jobnet, få indblik i relevant erhvervsuddannelse ud fra faglige, sociale og personlige kvalifikationer, herunder beskæftigelsesmuligheder, løn- og arbejdsvilkår samt behovet for efteruddannelse. Afklare uddannelsesmuligheder, vejlede og motivere til valg af uddannelse, opkvalificere til optagelse på uddannelse, støtte til optagelse på grundforløb inden for hovedområdet ”Sundhed, omsorg og pædagogik”

Der er undervisning alle hverdage fra kl. 8.30-14.00 inkl. en halv time frokost. Er kursisten i et 25-timers forløb, skal de møde i skole fem dage om ugen og har en times mentorsamtale. Er kursisten tilmeldt et 15-timers forløb skal de møde i skole fire dage om ugen, hvor dagene er af kortere varighed. Her er der to timers mentorsamtaler, da der kan være behov for en opfølgende indsats.

Fase 2

Fase 2 af brobygning til uddannelse er mentorstøtte til elever mellem 18 og 29 år på ordinær uddannelse. Her arbejdes målrettet med at skabe forankring og fastholdelse på uddannelse. Der arbejdes bl.a. med fokus på skift og overgange i uddannelserne. Det kan være overgang til gf2, overgang til hovedforløb og overgang til første oplæringsperiode.

Der tilbydes mentorsamtale en time om ugen og forløbet varer seks måneder. Det er ikke en forudsætning, at eleven tidligere har deltaget i et fase 1 forløb.

/ 1.2 Besvarelse af årets temaspørgsmål

Nedenfor følger mentorernes besvarelser på de fire temaspørgsmål i kondenseret form. Betegnelsen kursist benyttes når der er tale om en borger i et fase 1 forløb. Betegnelsen elev benyttes når det handler om en elev på ordinær uddannelse der får mentorstøtte (fase 2). Betegnelserne mentee benyttes når der refereres til tværgående erfaringer, altså erfaringer der gør sig gældende for både fase 1 og 2.

/ Ift. udvikling

1. Hvad er det vigtigste i arbejdet med jeres målgruppe(r) ift. at skabe udvikling i borgers livssituation?

Den anerkendende tilgang: Mentorerne svarer entydigt, at det vigtigste i samarbejdet med mentee er at arbejde anerkendende. At anerkende mentee's udfordringer og kompetencer, at mentee er der, hvor mentee er nu. Derfra kan de sammen med mentee finde en løsning på, hvordan mentee kan komme videre og finde vej gennem uddannelsessystemet. Det er vigtigt at skabe et overblik over de uddannelsesmuligheder og kompetencer som mentee har eller gerne vil have. Konkrete eksempler på barriere for uddannelse kan være sen udredning af ordblindhed eller andre funktionsnedsættelser der kan give mentee mulighed for sps-støtte i uddannelsen. Henvisning til gældsrådgivning hvis borgeren har gæld der står i vejen for uddannelse.

Den professionelle relation: Relationen til mentee nævnes også som det bærende. Den betydningsfulde relation nævnes som afgørende for at mentee kan indgå i vejledning. Det er vigtigt at få skabt en relation, så mentee kan åbne op for, hvad de har brug for hjælp til. Da kan behovene afdækkes, og mentee kan støttes i kontakt til andre samarbejdspartnere hvis der er behov for det.

Den narrative tilgang: En mentor fortæller: *"Fx syntes jeg den narrative tilgang er særligt brugbar i starten af et forløb, for at være opmærksom på hvilken fortælling min mentee har om sig selv". "At blive mødt med et resourcesyn vil for nogle være et brud med de erfaringer de har fra*

tidligere oplevelser. Hensigten er at bryde med deres selvforståelse og kombinere det, de tror de ikke mestrer, med det de har erfaringer med at kunne, og på den måde give mod til at forsøge og gøre sig gode erfaringer”. Flere mentee arbejder med at ændre syn på sig selv, ofte i forbindelse med dårlige erfaringer fra folkeskolen, hvor de har mistet troen på sig selv. ”Det er et arbejde med at ændre fortællingen til kan og vil godt, fra kan ikke og gider ikke”.

/ Ift. helhedsorienterede indsatser

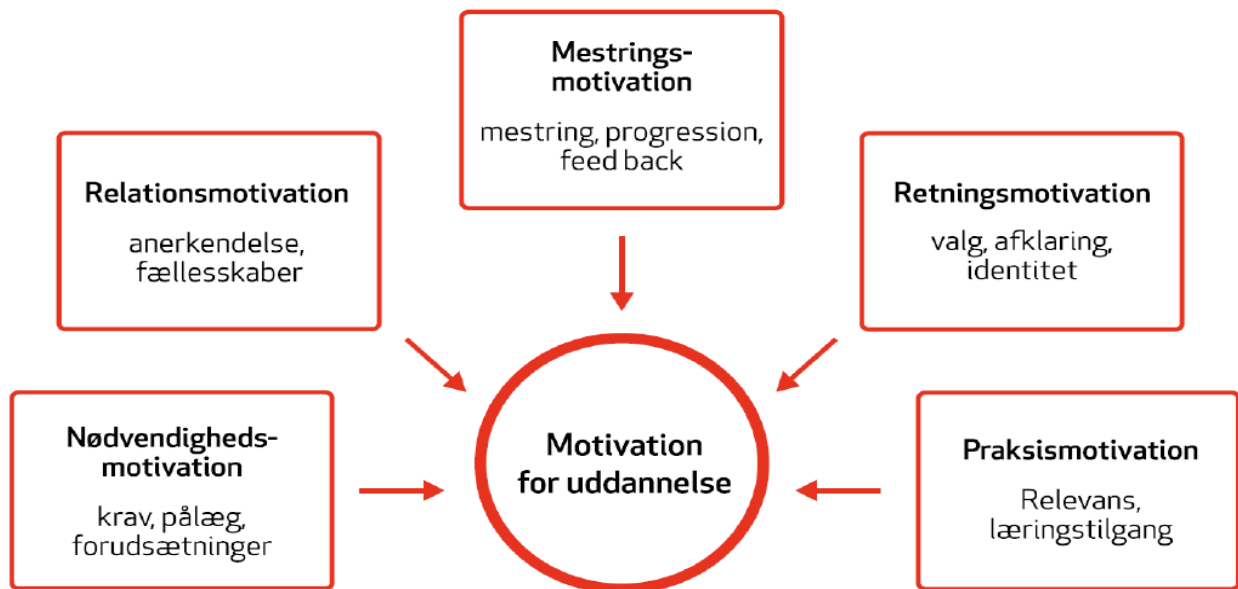
2. Hvilke to-tre konkrete værktøjer/redskaber anvender I, for at borgeren oplever en velfungerende, helhedsorienteret indsats?

Det er vores hensigt, at samarbejdet med mentee tager udgangspunkt i den narrative tilgang, den motiverende samtale, den løsningsfokuserede samtale og en anerkendende og ressourceorienteret tilgang til den unge og dennes udfordringer. Mentorerne arbejder med spørgsmål, der åbner og lader mentee frit fortælle om erfaringer, overvejelser, ønsker og behov. Gennem samtalerne, støttes mentee i at formulere realistiske mål og delmål. Mentor støtter mentee til at se handlemuligheder, følge op på målsætningerne og til at se egen progression for derigennem at skabe succesoplevelser.

Mentor siger: ”Der er medbestemmelse på den måde, at i kursistens plan og skema er der sat tid af til fx dansk /matematik/krea eller andet som kursisten har brug for at opnå bedre kompetencer i. Kursisten kan se sit skema og med mentor have afdækket hvad der er brug for i den daglige undervisning for at nå sit mål”. En anden mentor fortæller: ”Metoden Livshjulet fungerer godt, da man har fokus på hele mentee og alle aspekter af deres liv. Mentee har ofte flere udfordringer og denne metode er med til at afdække dette”.

/ Ift. motivation

3. Hvilke to-tre tilgange vurderer I, sikrer bedst motivation hos borgeren?



Modellen er fra Hvordan skaber man motivation for uddannelse blandt udsatte unge af Noemi Katznelson og Anne Görlich, Center for Ungdomsforskning, Aalborg Universitet, 2017:8

Relationsmotivation: Som tidligere nævnt er relationen mellem mentor og mentee en motivationsfaktor for mentee. Mentor kan hjælpe mentee til at se sine egne styrker og kompetencer. Mentor bliver den faste person mentee kan gå til for systemforståelse i et uddannelsessystem med flere skift.

På fase 1 arbejdes der bevidst med relationsmotivationen i lokalet fx når der hver mandag er fælles morgenmad, hvor alle mentorer deltog og sad fælles om bordet.

Mestringsmotivation: Indsatsen på fase 1 har bevæget sig mod en mere individuel og håndholdt indsats. Udvikling er opstået som en konsekvens af det ustabile og faldende fremmøde, hvor der i perioder har været ganske få kursister i rummet med varierende og forskellige behov. Samt hensyn

til de eventuelle psykosociale udfordringer kursisterne kan have. Behovet for ”*at lave individuelle aktiviteter i samme rum*” er vokset. Derfor er der blevet skabt mulighed for indimellem at trække sig ved fx at sætte sig og lægge puslespil, krea aktiviteter eller lave dansk og matematik. Bagefter kan kursisten så vende tilbage til opgaverne. Erfaringen er, at det fremmer oplevelsen af mestring hos kursisten, at de selv har indflydelse på hvilke aktiviteter de laver og tale om hvorfor. Det har været nødvendigt, da kursisterne også opleves at rykke sig langsommere end tidligere.

Den løsningsfokuserede tilgang fremmer også mentee’s følelse af mestring. Det kan være vanskeligt for mentee at gennemskue de konkrete løsninger, og sammen med mentor kan der udvælges løsningsmodeller hvorfra mentee kan tage et mere oplyst valg.

/ Temaspørgsmål til rammeaftalen Brobygning til uddannelse

4. Hvordan arbejder I med metodeudvikling ift. vejledning og tiltrækning af flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse (EUD og professionsbacheloruddannelser)?

Praksismotivation: kursisterne på fase 1 kommer i skolepraktik, og dette har givet dem en indsigt i uddannelserne og skabt motivation for at starte.

Vejledning: Unge som vil være socialrådgivere, pædagoger eller sygeplejersker og som ikke har haft det nemt ved det boglige, kan via en social- og sundhedsassistent eller pædagogisk assistent uddannelse nå deres mål, da de senere vil kunne bruge uddannelsen som et springbræt og få praksiserfaring fra områder der ligner.

Aktiviteter med fokus på skolefællesskaber: kursisterne på fase 1 har været tilknyttet GF+ på turdage. Det har givet et indblik i en af uddannelserne på skolen og forhåbentlig et skolefællesskab. Kursisterne har også arrangeret tøj-bytte-dag og har haft ”åbent” til frokost – hvor de øvrige uddannelser blev inviteret ind i frokostpausen som en social aktivitet.

Det fælles pædagogiske og didaktiske grundlag for SOSU H¹ danner desuden rammen for alle uddannelser og indsatser på SOSU H.

¹ [Om os | Strategi og pædagogik](#)

2.0 Case Vibeke

Da Vibeke startede i brobygning, var hun lidt genert. Vibeke fortalte, at hun synes det var voldsomt med et nyt sted og nye mennesker igen.

Vibeke havde gået på mange forskellige skoler. Vibeke fortalte, at hun havde det svært med skole. Især matematik, *"det hader jeg"*, sagde Vibeke. Vibeke fortæller, at hun har fået det rigtig dårligt med matematik gennem skoletiden. Vibeke har ikke bestået sin afgangsprøve i matematik og siger hun har haft syv matematiklærere *"og de var alle dårlige"*.

Matematikunderviseren fortalte, at her vil det komme til at gå stille og roligt. De talte om Vibekes interesser og forsigtigt fortalte matematikunderviseren om hvordan man faktisk bruger matematik i hele sit liv, men bare ikke er bevist om det. Og man kan sagtens have været god til noget matematik, men bare haft svært ved at gennemskue, hvad der egentlig blev spurgt om. Matematikunderviseren fortalte også om hvordan hun selv skulle genopfriske matematik hun lærte engang som var forsvundet fordi hun ikke havde brugte det længe. Læreren spurgte, om de ikke bare skulle prøve med noget Vibeke kunne. Vibeke fremstod med tiden mere afslappet.

Undervisningen blev langsomt udbygget, samtidig med at snakken gik på Vibekes interesser. Vibeke udviste tillid til underviseren. Underviseren anerkendte Vibekes indsats og i takt med Vibekes mestringssevne voksede gik hun mere og mere op i at løse opgaverne. I løbet af matematikundervisningen havde Vibeke mulighed for at bede om pauser og efter pauserne gik hun efter lidt small talk glad igen i gang med matematikopgaver og spurgte undervejs om alt, som hun ikke forstod, nogle gange skulle det forklares en gang og andre gange på forskellige måder, før det gik op for Vibeke, at *"nååå -var det bare sådan, det kunne du jo bare have sagt"*.

Vibeke var meget stolt, da hun efter et par måneder kom og bekendtgjorde, at nu havde hun bestået matematikprøven og skulle starte på social- og sundhedshjælperuddannelsen, og at *"det der matematik nu ikke var så slemt igen"*

3.0 Case Sandra

Sandra startede på fase 1 efter hun allerede havde søgt ind på gf2 sosu. Sandra havde et års erfaring som ufaglært fra hjemmeplejen og en stor interesse for faget.

Sandra var 27 år og boede hjemme. Sandra fortæller, at hun har et problematisk forhold til en kæreste som hun gik til og fra. Mentor henviste Sandra til skolens psykologiske rådgiver, men Sandra mente ikke, at hun her fik den hjælp hun havde brug for.

På fase 1 var Sandra meget motiveret og engageret i opgaverne. Sandra delte gerne ud af sin brede viden og kunne derved til tider fylde meget i rummet, hvor andre kursister havde svært ved at få plads. Inden grundforløbet startede ønskede Sandra hjælp til at søge om ansættelse som social- og sundhedsassistentelev. Sandra blev ansat og kunne starte på grundforløbet kort tid efter.

Sandra glædede sig til at starte på grundforløb og komme i gang. Til mentorsamtalerne var Sandra åben og mentor oplevede at kontakten var god. Sandra var opsøgende ift. at få hjælp af mentor.

Sandra fandt hurtigt kammerater i klassen, som hun så både i skolen og udenfor skolen.

En måned inde i forløbet oplevede Sandra nogle udfordringer. Det var udfordringer med lyde og lugte i klassen og Sandra havde svært ved at være i læringsrummet. Sandra brugte mentortimerne til at få talt udfordringerne igennem, og få sparring på forskellige handlemuligheder hun kunne gøre brug af, når det blev svært. Efter aftale med Sandra blev Sandras kontaktlærer inddraget i samtalen om udfordringerne.

Sandra oplevede senere det blev udfordrende med det megen gruppearbejde og skift af grupper. Sandra talte ikke altid så pænt til de andre elever, hvilket resulterede i konflikter i grupperne. Sandra oplevede, at læringsopgaverne var nemme, og hun blev hurtigt færdig, og det kunne være svært at imødekomme, at de andre elever i gruppen, ikke var så hurtige. Mentorsamtalerne blev brugt til tale de sociale problematikker igennem. Der var flere samtaler om vigtigheden af, at man allerede på grundforløbet, øvede sig på at samarbejde, nedtrappe konflikter og den nye rolle som professionel.

Sandra fortalte, at hun hurtigt blev forstyrret i klassen, og til tider havde svært ved at sidde stille. Hun havde tidligere været startet på en udredning for sin uro, og gennem mentorsamtalerne blev hun støttet til at opsøge udredning hos psykiater igen.

Sandra gennemførte grundforløbet og startede op på hovedforløb. Skiftet til et større hold var svært, men det lykkedes. Sandra startede i første oplæring og glædede sig. I de første par uger gik det rigtigt godt og Sandra var meget glad til mentorsamtalerne. Efter en månedstid begyndte Sandras trivsel at være nedadgående. Sandra begyndte at tvivle på sin faglighed og sig selv og blev meget usikker i oplæringen. Hun begyndte at blive væk. Mentor tager initiativ til et samarbejds møde; Sandra, mentor og oplæringsvejlederen. Det ville Sandra gerne. Til mødet blev der talt om Sandras usikkerhed og tvivlen på sig selv. Og om hvordan der kan arbejdes med det. Det blev aftalt, at læringsmålene kom i fuld fokus i samarbejdet mellem Sandra og oplæringsvejlederne.

I de perioder hvor Sandra havde det svært og mødte modstand fyldte det meget hos Sandra. Sandra havde her svært at komme videre igen. Sandra har opsøgt sin mentor når der var udfordringer. Sandras første tanke var ofte; *"så dropper jeg bare ud"*. Her har mentor og Sandra sammen fundet en vej hvor Sandra kunne fortsætte på uddannelsen.

4.0 Case Clara

Clara var elev på hovedforløb på SOSU H og fik mentorstøtte (fase 2).

Indledningsvis fortalte Clara, at det mest meningsfyldte for hende i hendes mentorforløb var at have en fast person at henvende sig til. *”Min uddannelse består af så mange forskellige separate enheder. Der er skole og forskellige oplæringssteder, ansættende myndighed og forskellige undervisere, elever og oplæringsvejledere. Det kan være uoverskueligt når man har en lav stresstærskel som mig. Min mentor har været det koordinerende kort. En blæksprutte”*.

Clara var ikke sikker på, at hun ville være nået så langt i uddannelsen, hvis hun ikke havde haft en stabil kontakt til sin mentor hvor Clara følte sig set og hørt.

Det var afgørende for Clara, at mentor dels kendte faget, uddannelsessystemet og uddannelsens opbygning. Clara fortalte, hvordan hun op mod afslutning af mentorforløbet havde lært gennem sin mentor hvor og hvordan hun selv kunne opsøge relevant viden om faget og uddannelsen. *”Min mentor har haft en fastholdende effekt”*, sagde Clara. Demotivationen blev vendt, når hun vidste hun havde en fast person at søge støtte hos. At der fast var én der kunne hjælpe med at skabe en sammenhæng i forløbet. Clara har gennem mentorstøtten følt sig set, hørt og forstået og følt det var en stabil og tryk kontakt. Mentorstøtten omhandlede både det faglige, det sociale i skole og oplæring og det koordinerende undervejs. Den helhed var af stor betydning for Clara.

5.0 Generelle konstateringer

Fase 1

- I 2023 var antallet af kursister på fase 1 faldende.
- En stor del af de tilmeldte kursister havde et sporadisk fremmødemønster
- Det sporadiske fremmøde påvirkede de sociale og faglige dynamikker på holdet, hvilket resulterede i flere individuelle forløb. Muligheden for at skrue op og ned for de individuelle tilbud forekom nødvendige da flere kursister havde vanskeligheder ved at indgå i et klassefællesskab dagen igennem. Kursisterne fik mulighed for at søge de individuelle aktiviteter der bedst understøttede deres mestring.

Fase 2

- Mentee har oplevet mentor som en stabil kontakt gennem flere skift
- Med udgangspunkt i etablering på uddannelse og fastholdelse i uddannelse, har mentorstøtten ofte været flerfacetteret; støtte til at navigere i uddannelsessystemet, støtte til at være elev på en vekselluddannelse, støtte til opskrivning til bolig, kontakt til egen læge, henvisning til gældsrådgivning, støtte til it og it-systemer, samarbejde med sps + psykologisk rådgivning, samarbejde og henvisning til esterne samarbejdspartnere.
- Rammen omkring mentorstøtten mangler fleksibilitet da tidspunkt for samtale skal aftales og dokumenteres på forhånd. Der vil være tilfælde hvor mentee har brug for en større fleksibilitet og mulighed for at flytte aftaler.

/ 6.0 Anbefalinger fra leverandører på basis af årets erfaringsopsamling

- Elever og kursister profiterer af at mentorerne er ansat i organisationen, kender uddannelserne og det interne netværk af støttepersoner de kan inddrage i støtten til eleven.
- I fase 1 forløbende er det afgørende at skolepraktikkerne skræddersyes efter kursistens behov, da der er flere hensyn at tage når kursister introduceres til ordinære hold.